

Landgoed De Grote Beek: inspirerende community voor mentale kracht

Door Yvonne Witter, ZorgSaamWonen

18 juni 2021

Al meer dan 100 jaar levert Gestelijke Gezondheidszorg Eindhoven en de Kempen (GGzE) op Landgoed De Grote Beek in Eindhoven zorg aan mensen met psychische problemen. Het Landgoed strekt zich uit over 118 hectare grond en ligt op vijf minuten fietsen van Strijp-S. De GGzE wil de samenleving naar het terrein toe halen. Leegstaande gebouwen krijgen een nieuwe invulling en dragen bij aan het binnenhalen van de samenleving. Het gaat om 'gekeerde integratie': mensen naar het terrein halen om iedereen een kans te geven te proeven aan wat er is en om te groeien. Dat sluit aan bij het motto van de GGzE: laat mensen groeien. Joep Verbugt, voorzitter van de GGzE: 'We willen een inspirerende community voor mentale kracht zijn.' De GGzE omarmt al jaren het gedachtegoed van Planetree dat uitgaat van het bieden van menswaardige zorg in een helende omgeving. De groene omgeving van het Landgoed draagt hier van nature al aan bij. 'We zijn druk bezig om deze plek, die mensen van oudsher liever vermijden, tot een magneet te maken. Een plek waar je graag bent.' Het gaat om het creëren van voorzieningen die tot een inclusieve samenleving leiden.

Blinde vlek

Dat is geen gemakkelijke opgave. Mentale gezondheid is nog altijd een blinde vlek in de samenleving. Terwijl 1,3 miljoen mensen gebruik maakt van medicatie tegen angst en depressie. 1,2 miljoen mensen heeft verschijnselen van burn-out. Joep: 'Je krijgt op school wel gymles maar geen les in mensenkennis. Op het werk is er bedrijfshulpverlening maar geen eerste hulp bij psychische problemen. Er bestaat een RIVM, we hebben een landelijk voedingscentrum maar geen centrum voor een mentaal goede leefstijl. Er is een nationaal preventieakkoord maar daarin gaat het niet over de mentale gezondheid.' Negen van de tien mensen die antidepressiva gebruikt vertelt dit liever niet. Mensen met psychische problemen worden gestigmatiseerd. 'Het stigma is vaak erger dan de klacht', zegt Joep. Suïcide is de belangrijkste doodoorzaak onder jongeren tot dertig jaar. Vier van de tien meest voorkomende ziekten zijn psychisch van aard, terwijl er relatief minder geld naartoe gaat. Joep pleit er daarom voor om mentale gezondheid net zo belangrijk te maken als fysieke gezondheidszorg.

Kruisbestuivingen

Bij de transformatie van het Landgoed kijkt de GGzE naar de kracht van de regio. 'Er werken veel mensen met autisme bij het internationale bedrijf ASML. Zij kunnen zich goed focussen op een bepaalde taak. Dat is een kwaliteit. Die moeten we benutten. We zitten hier in een groene omgeving in een stedelijke brainport regio. Dat biedt kansen.' Ook het terrein zelf heeft volop mogelijkheden: er zijn wandel- en fietspaden, bijzondere monumenten, leegstaande klinische verblijven, een amper gebruikt zwembad, grond om te tuinieren. 'En bovenal: heel veel bijzondere mensen', voegt Joep toe. 'Cliënten, medewerkers, stakeholders en geïnteresseerde burgers.' Joep en zijn collega's leggen verbindingen met de omgeving. Met Philips, met PSV, met de Design Academy en de Technische Universiteit Eindhoven. Dat levert veel op. Zo vindt er een onderzoek plaats over de rol van technologie bij de zorg voor mensen met psychische problemen.

Mentale vooruitgang

De voetbalclub PSV is geïnteresseerd in mentale hulpverlening omdat zij de expertise van GGzE kunnen gebruiken bij de begeleiding van topsporters. Ook bleek het dames voetbalteam behoefte te hebben aan een overnachtingsplek. Zij kunnen gebruik maken van onze Bed&Breakfast, waar cliënten werken. 'Sterker nog: we gaan appartementen voor het damesteam bouwen omdat zij een permanente plek willen. Dat soort kruisbestuivingen vinden plaats', vertelt Joep. GGzE werkt met sociale ondernemingen samen. 'Je probeert een derde geldstroom te genereren. Je wil cliënten aan het werk krijgen. Sommige cliënten zullen terugkeren naar de maatschappij, anderen zullen hier op het terrein blijven. Bij hen past een andere vorm van inclusiviteit. Sommige mensen blijven de specialistische hulp nodig hebben die we hier bieden. Het gaat telkens om mentale vooruitgang en die verschilt per persoon.'

Breinpad

'De zorg verandert, het vastgoed zorgt' zegt Thosha van der Maas, manager servicecentrum, facilitair en vastgoed bij de GGzE. Hiermee bedoelt ze dat de gebouwen een andere betekenis krijgen, passend bij de zorg die mensen nodig hebben. Een aantal gebouwen is leeg komen te staan omdat mensen zoveel mogelijk zelfstandig in de wijk zijn komen te wonen en het aantal bedden is afgebouwd. Toch is dat niet voor iedereen haalbaar. Met corporatie Trudo is GGzE bezig met het bouwen van 12 tiny houses voor mensen die in een woonwijk niet goed uit de verf komen. ' Daar maken we op dit terrein ook plek voor.'

Er is nog meer te vinden: het breinpad, een route over het landgoed langs sculpturen of poëtische teksten die onder andere door cliënten zijn gemaakt. Het Breinpad is voor iedereen toegankelijk. Er is een imkervereniging, maar ook een paardenhoeve met twaalf paarden. De paarden hebben een rol bij de dagbesteding en bij therapie maar bezoekers kunnen ook genieten van de paarden. Onderzoek loopt naar de transformatie van De kapel naar een multifunctioneel gebouw waarin kan worden vergaderd maar waar concerten en theatervoorstellingen plaats kunnen vinden. Het Ketelhuis is al omgevormd tot een combinatie van horeca, een belevingscentrum en een plaats waar lichttherapie wordt gegeven. Daar kunnen bezoekers aan de hand van simulaties ervaren wat het is om een psychische aandoening te hebben.

Koffiebonen

Er is een Grand café Caffeine Dealers dat door cliënten en vrijwilligers wordt gerund. Van de koffiebonen die door cliënten bij de sociale onderneming Caffeïne dealers worden gebrand wordt heerlijke koffie geserveerd. Een aantal cliënten werkt aan herstel door koffie te branden en te verpakken. Dit kan op twee plaatsen op het terrein zowel in een open als in een gesloten setting (De Woenselse Poort). Zij krijgen ook een opleiding tot barista. Er is een wachtlijst, het spreekt veel cliënten aan. 'We zoeken naar afnemers en zijn in gesprek met geïnteresseerde organisaties. We branden nu 5000 kilo per jaar en willen de komende jaren groeien tot 35.000 kilo.'

Er zijn nog meer plekken waar cliënten een vak en diverse vaardigheden kunnen leren. Zo is er een schildersbus, waar cliënten leren schilderen. ‘Zichtbaar resultaat is leuk. Een voorbeeld daarvan zijn de zebrapaden. We gaan ook buiten het terrein schilderen. We zouden het leuk vinden om bijvoorbeeld ook op het terrein van de TU de zebrapaden te schilderen.’ Een goede opdracht voor de cliënten is er één waar geen tijdsdruk op zit, want zij moeten de rust hebben om de werkzaamheden uit te voeren. Zij zorgen ook voor het schilderwerk op het terrein’, zegt Thosha. Sommige cliënten stromen door naar vast werk buiten het terrein. Het hek zit niet meer om het terrein maar de GGzE gaat zorgvuldig om met cliënten die niet teveel prikkels kunnen verdragen. ‘We zoeken de balans. We halen de samenleving bewust binnen. Maar met mate.’

Lees meer:

<https://www.ggze.nl/locaties/landgoed-de-grote-beek>

<https://www.ggze.nl/ons-zorgaanbod/meedoen-aan-het-dagelijks-leven/eindhoven/landgoed-de-grote-beek>

<https://www.ggze.nl/nieuws/2021-03-boek-mentale-voortgang-overhandigd-aan-staatssecretaris-blokhuis>